

17.6.2024

Asia/8

8

**V 28.8.2024, Kumpulanmäen asemakaava ja asemakaavan muutos
(nro 12744), sisältää liikennesuunnitelman, Pietari Kalmin katu 2 ja 4**

HEL 2019-001535 T 10 03 03

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 24. kaupunginosan (Kumpula) osaa korttelia 24981 koskevan asemakaavan ja 24. kaupunginosan (Kumpula) korttelin 24973 tonttien 5 ja 6 sekä puisto- ja katualueiden asemakaavan muutoksen (muodostuvat uudet korttelit 24979–24985) 7.12.2021 päivätyn ja 4.10.2022 muutetun piirustuksen nro 12744 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Kumpulanmäellä sijaitsevaa Helsingin yliopiston kampusaluetta sekä puisto- ja katualueita. Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden, toiminnoiltaan monipuolisen asuinalueen rakentamisen Kumpulanmäelle sekä viereisten puistoalueiden kehittämisen.

Tavoitteena on rakentaa Kumpulanmäestä vetovoimainen, kestävä, toiminnoiltaan monipuolinen ja elävä kampusalue ja liittää alue osaksi lähiympäristön kehittyvää ja täydentyvää kaupunkirakennetta. Kumpulanmäen täydennysrakentaminen on omaleimaista ja liittyy materiaaleiltaan alueen historiaan sekä ilmentää kestävästä rakentamistapaa. Huolellisesti rinnemaastoon sovitettu uudisrakentaminen muodostaa vetovoimaista kaupunkitilaa ja liittyy toiminnallisesti ja tilallisesti ympäristöönsä.

Alue tukeutuu hyviin joukkoliikenneyhteyksiin, jotka täydentyvät tulevaisuudessa raideliikenteen osalta. Tavoitteena on rakentaa Kustaa Vaasan tien varteen uutta urbaania ja vihreää, katutasossa elävää bulevardikaupunkia.

Kaavaratkaisussa on erityisesti ratkaistu kaupunkirakenteen tiivistäminen ja kaupunkivihreän säilyttäminen, Vallilanlaakson maisematilan vaaliminen, esteettömät kulkuyhteydet ja kortteleiden rakentuminen vaativaan rinnemaastoon sekä jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien parantaminen.

Ilmastonäkökulma on otettu huomioon kaavaratkaisussa energiatehokkuusvaatimuksilla, viherkatoilla, puurakentamisella, viherkertoimella ja maanvaraisilla pihoidilla.

Alueelle on suunniteltu neljä asuinkorttelia, yksi toimitila- ja asuinkortteli, päiväkotit, pysäköintitalo sekä puisto- ja katualuetta.

Uutta asuinkorttelien kerrosalaa on 53 250 k-m², josta liiketilaa on 1 300 k-m², palveluiden (päiväkotit) kerrosalaa on 1 500 k-m² ja toimitilakerrosalaa on 9 500 k-m², josta liiketilaa 200 k-m² ja yhteiskäyttöistä palvelutilaa 200 k-m². Asuintonttien keskimääräinen tehokkuusluku on e=2,6. Asukasmäärän lisäys on noin 1 200 asukasta.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir. nro 7214), jossa korostetaan jalankulkuyhteyttä Kustaa Vaasan tieltä rinteeseen poikki kampukselle.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että raideliikenteeseen tukeutuva kaupunkirakenne tiivistyy, Kumpulanmäki rakentuu toimintoiltaan monipuoliseksi ja eläväksi kampusalueeksi ja jalankulun ja pyöräilyn yhteydet Kustaa Vaasan tieltä sekä Vallilanlaaksosta Kumpulanmäelle paranevat.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on pääosin kantakaupunki aluetta C2, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Alue on pieneltä osin virkistys- ja viheraluetta, asuntovaltaista aluetta A1 ja asuntovaltaista aluetta A4. Alueen eteläosaan on merkitty raideliikenteen runkoyhteys. Helsingin maanalaisen yleiskaavan 2021 mukaan alueella on maanalainen tila, jonka olemassaolo on otettava huomioon ja toiminta- ja kehittämisedellytykset turvattava.

Kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Toisin kuin kaavaselostuksen s. 45 on mainittu rakennusjärjestyksestä (2010), kaupungin päivitetty rakennusjärjestys on tullut voimaan 7.6.2023.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutusta siten, että toteutetaan täydennysrakentamista nykyisen ja tulevan raideliikenteen verkoston solmukohtaan ja edistetään asuntotuotantotavoitteiden ja asumisen ja maankäytön toteuttamis- eli AM-ohjelman toteuttamista sekä lähipalveluiden saatavuutta ja työpaikkojen elinvoiman tukemista.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueen historian vanhinta kerrostumaa edustaa Gumtåktin torpan paikka Nylanderipuiston etelärinteellä. Alueen autioituneen itäosan metsärinteellä on terasseja ja kolme mahdollista rakennuksen pohjaa. Kumpulan kartanon entinen leipomo 1800-luvulta on Jyrängöntien varrella. Sotien jälkeen Kumpulanmäelle Kustaa Vaasan tieltä nousevaan rinteeseen rakennettiin 57 Ruotsista lahjoituksena saatua parakkitaloa.

Alue on tällä hetkellä pääosin rakentamatonta, metsittyä korttelialuetta, puistoa ja katualuetta. Korttelialueella on kallioon louhittu kiihdytinlaboratorio sekä siihen kuuluva maanpäällinen osa, ilmakehän tutkimusta palveleva masto sekä mittauskenttä. Alueeseen kuuluu lisäksi osia Nylanderin puistosta.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1985–2004. Kaavojen mukaan alue on opetus-, tutkimus- ja näihin verrattavaa toimintaa palvelevaa korttelialuetta, hallinto- ja tutkimuslaitosten korttelialuetta, puistoa, joukkoliikenteelle varattua katualuetta ja katualuetta.

Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy ja Senaatti-kiinteistöt omistavat tontit 24973/5 ja 6. Helsingin kaupunki omistaa katu- ja viheralueet. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnäköalaa seuraavasti:

Kadut ja aukiot	4 milj. euroa
Puistot	0,8 milj. euroa
YHT. n.	5 milj. euroa

Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa. Uusi kerrosala kohdistuu valtaosin yksityisellä maanomistuksen alueelle sekä pieneltä osin kaupungin maalle. Kaupunki saa yksityisessä omistuksessa olevien tonttien osalta maankäyttökorvauksia.

Kaavaratkaisun johdosta on käyty kaupunginhallituksen päätöksen 26.4.2021 § 310 mukaisesti maankäyttösopimusneuvottelut. Kaupungin puolesta sopimukset on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnan päätöksellä 5.12.2023 § 563 ja kaupunginhallituksen päätöksellä 22.4.2024 § 244. Sopimukset ovat lainvoimaisia ja ne on allekirjoitettu.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 22.12.2021 – 3.2. 2022

Kaavaehdotuksesta tehtiin 9 muistutusta. Ennen nähtävilläoloaikaan saapui 1 kirje. Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat:

- lasipintojen linnustovaikutuksiin, metsien (Vaahterametsän), jalopuu-lehtojen ja puuston säilyttämiseen, luonto- ja maisemavaikutuksiin, luontovaikutusten arvioinnin puutteisiin sekä viheralueiden kaavamerkintöihin
- pienhiukkaspäästöihin ja asumisen terveellisyyteen
- rakentamisen tarpeeseen, rakennusten mittakaavaan ja kulttuurimaisemaan soveltuvuuteen, puurakentamisen ympäristöön sopivuuteen, kerrosalan liialliseen määrään sekä päiväkodin sijaintiin
- suunniteltujen raitioteiden liittymäraiteen toteuttamisen tavoitteisiin ja laatuun Hämeentien ja Kustaa Vaasan tien risteysalueella, raitiotieverkoston vaihdottomiin sujuviin yhteyksiin, autoliikenteen tarpeiden huomioimiseen, kevyen liikenteen siltatarpeisiin Kustaa Vaasan Tien yli, portaikoiden sulana pitoon, viihtyisyyteen, työmaa-aikaisten häiriövaikutusten minimointiin, liikenne- ja liikkumisturvallisuuteen, joukkoliikenteen palvelutasoon ja yhteyksiin Kalasataman palveluihin sekä liikkumisen turvallisuuteen
- kadun nimeen Geologinrinne/Geologbrinken muutosehdotus: Geotie-teilijänrinne/Geovetarbrinken
- ekosysteemipalvelujen tarpeeseen ja ilmastonmuutoksen hillintään sekä
- kaavamääräysten ja merkintöjen muutostoiveisiin.

Kirjeessä esitetyt huomautukset kohdistuivat Kustaa Vaasan tien katutilaan ja esitettyyn rakentamistapaan kallioleikkauksen päälle tien varrella.

Nähtävilläolon jälkeen saatiin palautetta liittyen korttelin 24985 tarkempaan viitesuunnitteluun liittyviin kaavamääräysten ja merkintöjen muutostoiveisiin sekä tontin 24979/2 rajatarkistukseen.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Säteilyturvakeskus (STUK)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä (HSY)
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Kaupunginmuseo

17.6.2024

Asia/8

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat: Hulevesiin liittyviin kaavamääräyksiin ja -merkintöihin, liikenne-, melu- ja ääriäselvitysten perusteisiin (mm. liikennemäärien ennustevuoden 2050 tarkistamiseen, tieliikenteen enimmäisäänitasoihin ja runkomeluun), puustoisen rinteiden eheyteen, metsän ja luonnonkallion säilyttämiseen, katutilan vehreän luonteen säilyttämiseen, rakennusten mittakaavaan, polkujen ja valaistuksen vaikutuksiin muinaisjäännösalueella sekä kulttuuriympäristön vaalimiseen Kustaa Vaasan tien varrella.

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa:

- Helen Sähköverkko Oy
- Museovirasto (Lausuntovastuu siirretty Helsingin kaupunginmuseolle)

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, kirjeistä ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla ja Teams-palavereissa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta liitteineen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12744 kartta, päivätty 7.12.2021, muutettu 11.10.2022

17.6.2024

Asia/8

- 2 Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen nro 12744 selostus, päivätty 7.12.2021, muutettu 11.10.2022, päivitetty Kylk:n 11.10.2022 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 7.12.2021, täydennetty 4.10.2022 ja asukastilaisuuden (11.9.2019) muistio ja Luonnonhoitosuunnitelman ja luontokaritoituksen alueet
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutukset ja kirje
- 6 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7214/7.12.2021) päivitetty 4.10.2022
- 7 Havainnekuva, 7.12.2021

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset 4.10.2022
- 4 Kaavamuuotshakemus, Pietari Kalmin katu 2 ja 4
- 5 Maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus Yliopisto-kiinteistöt allekirj. ak 12744
- 6 Maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus Senaatti-kiinteistöt allekirj. ak 12744 (Kylk)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Helen Sähköverkko Oy	Esitysteksti
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	Esitysteksti
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY	Esitysteksti
Kymp/Talouden tuki	Esitysteksti
Säteilyturvakeskus STUK	Esitysteksti
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Liite 1 Liite 2 Liite 3 Liite 4 Liite 5 Liite 6
Kaavamuutoksen hakija	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,

17.6.2024

Asia/8

rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto